

Landskap: SmålandUpptecknat av: Jenny DanielssonHärad: FinnevaldAdress: Skutsgård gatSocken: GätBerättat av: sin systerUppteckningsår: 1940Född år 1880 i HalpsvikSvar på
L. U. F. 26.Out mot out

Nu så var som förr i tiden så var di "agg" mot
 sin nästa (di försökte att göra det värsta di kunde
 mot dem) det uttalades så att di gav "out mot out"
 å "haore mot haore" (di ödmjukade sig icke) Di gam-
 le talade mycke om att människor kunde vara så
 "slaka och stygga" om det var en människa eller
 en familj som kunde reda sig lite bättre än
 folket i allmänhet, så om di inte kunde själva
 så talade di med den som var lite trollkunnig,
 först gällde det kreaturen, som det sades då, så
 följde di dem, som di gamla talar om så fans
 det nog människor som kunde göra illa till för
 göra kreaturen så di inte fick någon nytta av deras

forts

2

ACC. N:R. M. 6538:1-14

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Skinneråld Adress: Knutsård Jät
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Tralpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L.

Min faster talade om att en "finns" en man som var född i Finland höll sig här på trakten, han kunde göra både ont och gott. Var det någon som nekade honom att köpa mjölk och smör så mjölk hade korna blod dagen efter, fick han inte köpa smör, så kunde di inte korna mer på det året förvån di hade antitit någon klok gubbe eller karing det var väl "ont mat ont". Han blev nekad att köpa och han förklarade vad di hadde. En god människa står till tjänst mot sin nästa på alla vis, men en ond människa avvisar och kan ej hjälpa någon. Som jag färut talat om att en moder gav sitt barn spad som en vit arm kokats i den sägnet var det ferts

Skriv endast på denna sida!

3

ACC. N:R. M. 6538:1-14

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Kinnared Adress: Knutsagård Jät
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Kollsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Talats om i min barndom, och det talas
 det om här på orten. I min fasters barn-
 dom fanns det en kvinna i Ljöby i Skatelövs
 socken som kallades för klokä stuna. Hon
 hade en dotter som kallades Johanna men
 namnet blev förkortat till stuna, det var en
 allmän sägen att denna stuna gav sin dotter
 Johanna ormsrad som förut behandlats, där-
 för att skulle bli klok, den sistnämnda
 men jag mycke väl dessa kvinnor kunde gö-
 ra både ont och gott men mest ont de kun-
 de även ställa stulet gods till rätta, om den
 som hade stulit inte skingrat på det, här
 finns sägner i oändlighet om dessa kloka kvin-

forts

Skriv endast på denna sida!

4

ACC. N:R. M. 6538:1-14

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Kinnared Adress: Knutsågård Gät
 Socken: Gät Berättat av: min syster
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1850 i Fralsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

nu or. jag skall nu endast tala om det som tilldragit sig i min släkt. Min farmor tjänade som kammarpiga här på Lidhems gård i Väckerås saken hos gamla friherrinnan Taub. Hon hade köpt en bunt garn här den tiden var det endast förmögna människor som köpte en bunt garn, det var omkring 1850-talet. Friherrinnan reste bort och min farmor skulle väva väven hon hade tjänat där i många år. När hon skulle gå efter garnet och sätta väven i gång så var garnbuntens försvunnen, och körsan skyllade min farmor för att hon tagit garnet. Hon vände sig ingen annan råd än att hon gick hit till Gät till min fasters mor och talade om det ferts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6538:1-14

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Lennelsson
 Härad: Frinnövald Adress: Frutstugård gård
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Fralsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

hon klädde sig och gick till kloka Anna på natten så min farmor kunde komma till sin plats innan folket kom i rörelse på morgonen. Kloka Anna ville alltid ha en liten bit av kläderna som den besökande soviet i närheten på den tygbiten sade hon stäckas piga som har blivit skyllad för det, hon är lika oskyldig som ni två som står här, men sade hon garnet är redan i väv och det kan jag inte ställa till rätta men om en vecka så skall ni få se vilken som har tagit det hon skall nog få straff för det och så gick det, ty därutöver hade alla naglarna av händerna på käksan, och så när friherren kom hem fick hon

parts

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Trinnevald Adress: Truntsagård gård
 Socken: Jät Berättat av: moder
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Trallsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

bekänna att hon tagit det, och sen fick hon flytta där. Hennes dotter var lika klok som modern. Jag vill nu tala om en sann händelse när jag var fem månader gammal så fick jag ligga i kätten när far o mor var på jön och fiskade di hade fått omkring 40 ålar som di hade släppt i en fiskesump och den var låst, när di kom till sumpen och skulle ta upp ålarna ty far skulle höra till stam på lördagen och sälja dem då fans där inga ålar locket till sumpen var uppbruten och ålarna stulna. Di blev då både di blev då både lederna och förbittrada mor bjöd en skats med härt och reste till kloka Anna mor talade om förhållandet

forts

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Jonielman
 Härad: Tinneryd Adress: Knutsagård gård
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Fralsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Ja sade kloka Anna ålerna är stulna, och di
 har er närmaste granne tagit, ni kan inte
 få dem tillbaka ty han står nu på Värötoz
 och säljer dem men ni skall om tre dygn få
 se vilken det är då kommer han till er, och
 mycket riktigt kom grannen Anders Johan på
 Nyatzen, men sade hon hon kan inte gå ifrån
 edert hem förrän ni säger något till honom
 kl. 3 på morgonen kom han och väckte dem
 han ville då att far skulle göra ett par träskor
 honom han gick där hela morgonen till långt
 fram på förmiddagen. Då sade far nu kan
 du så gå hem ty vi har set dig länge nog
 forts

ACC. N:R. M. 6538:1-14

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Trinnevald Adress: Trulsa gård Jät
 Socken: Jät Berättat av: min syster
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Stafsveik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

När jag var 9 år gammal så var jag med min mor hos kloka Anna men jag fick inte gå med in till henne. När skulle fråga om två ting, jag hade en liten syster på tre år hon hade som alla sade ett lyte i ena ögat en stor röd knöt i ögonvästet ifrån den dryppte jemt tårar. När kloka Anna såg på den ^{flickan} tygremsa som mor hade med sig vilken hon såg i sade kloka Anna det var mig en liten kvick och vis unge men därtill stink sen sade hon till mor att hon skulle gå in i en främmande trädgård och byta ~~sin~~ sin kvistar av frukt bärande träd dem skulle hon bränna på en flat sten, och koka askan i ett mått vatten. Med denna lera skulle hon stryka på lytet varje torsdagsmorgon i tre veckor. Men sade kloka Anna hon slipper det nog innan tredje veckan

forts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. U. 6538:1-14

9

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Finnevald Adress: Emutsfård Jät
 Socken: Jät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Halpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV9.

fjorton dagar därefter blev min syster sjuk i för-
 kyning och dog. Det andra som mor skulle fråga
 om var ifrån en flicka Anna Katarina Magnus
 om hon fick gifta sig med en pojke som hon
 älskade, han hette Trant Magni på Myatorps bröder
 till den som stat pers och mors ålar. Kloka Anna
 sade hon får inte den pojken ty han skall taga
 ut bysning nästa vecka med en annan, så här
 han ju en annan flicka på tjocken. Ingen enda
 hade hört något av detta men allt gick i fullber-
 dan och blev sanning. Av nämnda flicka fick
 mor en skäppna råg och jag fick femti öre för
 att vi inte skulle tala om det för folk. Här från
 trakten finns sägner i oändlighet om kloka Anna.
 Hon kunde också göra ont på så vis, ty om det

ports

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Samuelson
 Härad: Trinnevald Adress: Knutsagård Jät
 Socken: Jät Berättat av: sig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Kalpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

var någon som blev arg på en meniska så var det förr i tiden fört kreaturen som fick omgäta det antingen med sjukdom eller död. Det fanns ju många som skulle kallas kloka men kloka Anna var nummer ett, om du gick till henne och ville ha något gjort för sin orän så gjorde hon det då kan man väl säga att hon stod på en "ond fot". Förr i tiden var det många som kallades kloka men stod även på "ond fot" och utövade det onda. Farter talade alltid om en gemma i Urskult "havra Jonens Prästingä" det sades om henne att hon var klok ty hon kunde förutsäga vad som skulle ske hon kunde också göra mycket ont i synnerhet mot kreatur, många vände sig också till henne angående hävleksaffärer. Det sades om henne att hon druckit ormspud.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Sanieleson
 Härad: Trinnevald Adress: Truttsa gård, Gät
 Socken: Gät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Tralpsvik

Prav nr
L. U. F. 26

"Önt möte"
 Men för tiden så räknas det inte så mycket med
 "önt möte" som det gjordes för i tiden. Det var inte
 bra att möta en häring fört på dagen, den som
 gjorde det fick otur hela dagen var den personen
 så nära hemmet så han kunde vända om och gå
 hem igen så gjorde det ingenting, det sades emmelles-
 tid att häringemöte var farligt möte, och många
 tror det än i dag, att möta en hund var bra ty då
 blev det turigt hela dagen. Att möta en katt är en
 stor otur, det heter spring genast och sprutta tre
 gånger på en jordfast sten så är det jylpt.
 Det sades och att om en katt springer över vä-
 gen när man är ute och går så skall man göra
 akt uppå åt vilket hål han springer förto

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Finnevald Adress: Snutogård gat
 Socken: Jät Berättat av: sig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Kallsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 12.

om katten springer från venster till höger över vägen så bådär det god tur. Från höger till venster bådär otur samma förhållande är det med ekorren. Det har också talats bland de gamla om osynliga möten på nattetid det betecknades som onda möten ty de blev sjuka. Det talas om att det påns människor för i tiden som såg hela rikfärdens den som såg det gick till sidan av vägen den som inte gjorde det gick rakt mot det osynliga och då blev den sjuk, det kallades för "ont möte" ty den blev sjuk, det sades att di rachte få nån ting. Nu fins det inget sådant, folket lever nu i den tronlösa förs

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Trimmewald Adress: Truntsögård gård
 Socken: Gät Berättat av: mig själv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1886 i Frallsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Åskran har slagit ihjäl både troll och andra osynliga andar, ett ont möte kan få om en människa möter sin ovän då säger då då va ett "ont möte" ja feck. För i tiden ansågs det att vara farligt att gå uti tomasnatt ty då var alla gäster och troll uti det ansågs för ett "ont möte" att möta dem liksom var det julaftens natt då kunde di få "onda möte" först av glosoen och sedan alla döingarna som besökte hemmen och kyrkorna, di var mycket rädda för dem.

Gät i Maj 1940 Jenny Danielsson

Som jag står ett ställe i uppteckningarna talat
om farmor, faster och hennes mor, det låter ju tvety-
digt. Men min farmor dog när far föddes, då blev
han uppfostrad i fasters hem, min far och faster
var kusiner. När jag var ett år gammal så väntades
det en till då tog faster mig till sig och där är jag
uppfostrad, sen kallade jag henne faster därför
att det var på fars släktrida. Både faster hennes mor
och far var mycket viktiga och därifrån har jag
många minnen. Jag bifogar även ett tidningstryck
av kloka stuna ty det har skrivits mycket om
henne, men icke så mycket som muntliga sägner.

(Skriv endast på denna sida!)